

Andorkó Sándor

(Felsőgalla, 1927. 07. 15. – Székesfehérvár, 1995. 04. 08.)

Összeállította: Tóth Sándor

Vízépítő mérnök. 1959-ben szerzett mérnöki diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen, és már ez évtől a Vízügyi Igazgatóság Székesfehérvári Szakasz mérnökségének vezetője. Szakasz mérnökként az általa irányított vízmesterek és építőbrigádok elsajátították a vízépítési műtárgyépítés újszerű szaktevékenységét. 1972-től 1987-ig, nyugállományba vonulásáig a Műszaki Tervezési Osztály vezetője. Az általa készített tervek alapján és irányítása mellett épült meg számos meghatározó jelentőségű vízgazdálkodási létesítmény. Életének fő műve a Velencei-tó part- és meder-szabályozási létesítmények tervezése volt, magába foglalva a kotrásokat, partvédőműveket és kikötőket. Ezen tevékenységéért 1985-ben Állami Díjat kapott negyedmagával. 1995-ben hunyt el.

1927. július 15-én született Felsőgallán. Születése után a család hamarosan Tiszaburára települt át, ahol középiskolai tanulmányainak megkezdéséig nevelkedett. A család többször költözött, így gimnáziumi tanulmányait Debrecenben kezdte, Kisújszálláson folytatta és 1945-ben Esztergomban érettségizett.

Még ebben az évben beiratkozott a Budapesti Műszaki Egyetemre. Tanulmányait három és fél év után kényszerűen, adminisztrációs szabályok miatt felfüggesztette. Munkát vállalt, 1949-től a Vasútépítő Vállalatnál volt építésvezető előbb Taszáron, később Ózdon. 1957-től levelező tagozaton, munka mellett folytatta egyetemi tanulmányait és 1959-ben szerzett mérnöki oklevelet a Műszaki Egyetemen.

1959-ben, még diplomájának átvétele előtt kérte áthelyezését a Székesfehérvári Vízügyi Igazgatóságra, hogy tanulmányainak, később végzettségének megfelelő szakmai munkát végezhesen. Így a néhány évvel korábban, 1953-ban újonnan megalakult egységes vízügyi szolgálatnál dolgozhatott tovább. Az igazgatóságon azonnal a Székesfehérvári Szakasz mérnökség vezetésére kapott megbízást. A friss szervezet feladatkörének és szervezeti struktúrájának kialakítása erre az időre tehető. Szakasz mérnökként fel kellett állítania, meg kellett szerveznie egy új, vízügyi területi egységet. Az építőiparban szerzett gyakorlati tapasztalatait jól hasznosította a szakasz mérnökség kialakításánál. Az általa szervezett szakasz mérnökség hamar elismertségre tett szert. Már szakasz mérnökként is szívesen foglalkozott vízügyi létesítmények tervezésével, főleg a vízépítési műtárgyak és magasépítési létesítmények tervezése vonzotta. Szakmai hozzáértése és tehetsége a későbbiekben a műszaki tervezésben teljesedett ki.

1972-ben megbízást kapott az Igazgatóság Tervezési Osztályának vezetésére. Az általa irányított egység a vízgazdálkodás csaknem minden területén végzett tervezési munkát. Nagy lelkesedéssel, tevékenyen vett részt a nagyobb lélegzetű tervek elkészítésében. Specialitása a vízépítési műtárgyak tervezése volt. Középdunántúl több jelentős vízi létesítményének megtervezése fűződik nevéhez, például a Nádor-csatorna duzzasztóművei Sárszentmihályon, Felsőszentivánon és Örpusztán, vagy a Gaja patak osztóművének tervezése. Ezek a mérnöki alkotások teszik lehetővé a mai napig a térség komplex vízgazdálkodását és a víz szétosztását. Valamennyi általa tervezett mű magas színvonalú szakmai hozzáértését és megalapozott elméleti tudását bizonyítja. Mindig nagy figyelmet fordított az általa megálmodott létesítmények megvalósítására, újabb tapasztalatokat szerezve ezzel a későbbi tervek elkészítéséhez.

A különféle sportágak és a vízépítési szakma iránti szeretetét bizonyítja, hogy magára vállalta a Velencei-tavi és a Fadd-Dombori evezős és kajak-kenu pályák terveinek elkészítést. A tervezéseknél újszerű, egyedi megoldásokat alkalmazott. A megvalósult versenypályákon számos hazai és nemzetközi versenyt bonyolított.

tak le, és szerveznek még napjainkban is.

Mindig érdekelték az új kihívások. A Balatonon a Lesence-patak torkolatára Ő készítette el az első nádas- szűrőmező kialakításának tervét, melynek megvalósítása a Balaton vízminőségének jelentős javulását eredményezte a vízfolyáson érkező tápanyag szűrőmezőn való kiülepítésével, visszatartásával. A szűrőmező a térség legmeghatározóbb vizes élőhelyévé alakult, páratlan természeti értékei miatt kiemelt védelmet élvez.

Alkotásait az egyedi, szellemes megoldások és a részletek saját kezű kidolgozása jellemezték. Ezzel szemben a sokszor szemére vetett nagy-

vonalúsága rendszerszemléletű gondolkodását igazolta.

Életének fő műve az 1971-ben elfogadott Velencei-tavi Fejlesztési Program végrehajtása során készített tanulmányi, beruházási és kiviteli tervek egész sora. A program fő célkitűzése a tó és környékének üdülőtájjá való fejlesztése, ezen belül a Velencei-tó megfiatalítása. A program végrehajtása közel másfél évtizedet vett igénybe. Andorkó Sándor tervezői tevékenysége nagy részben hozzájárult a tó mai képének kialakulásához. A Velencei-tó megfiatalítása során a keleti medencében nagy, összefüggő, szabad vízfelület tervezése és megvalósítása történt meg a hajózhatóság érdekében, rögzítésre került a partvonal. A helyi igényeknek leginkább megfelelő partvédmű típusok tervezése is fontos szerepet játszott a fejlesztések során. A spotkedvelők és a horgászok igényei is maradéktalanul kielégítésre kerültek a hajó-, csónak- és vitorlaskikötők megtervezésével és megépítésével. Az általa megtervezett partvonal a mai napig lehetőséget ad az újabb és újabb tóparti fejlesztéseknek.

Andorkó Sándor munkája során számos újítást vezetett be a tervezésben és a kivitelezésben egyaránt. A partfalak és kikötők hatékony és gyors építéséhez előregyártható vasbeton szerkezeteket fejlesztett ki, melyeket a tóparton kialakított előregyártó telepen készítettek.

A rekreációs fejlesztési program megvalósításában végzett kiemelkedő munkáját 1985-ben Állami Díjjal jutalmazták, melyet Szabó Mátyás igazgatóval, Fejér Vilmos tófelügyelővel és Hodák Lajos építő munkással megosztva kaptak.

Végtelen türelmes, szerény és kitűnő humorú kolléga volt, mindenki szerette.

1987-ben nyugdíjba vonult annak reményében, hogy sokáig élvezheti szeretett szigligeti nyaralójának nyugalma és a környék szépségét, melynek alakításához – a Lesence-nádasmező tervezésével – Ő maga is hozzájárult. Ez a vágya sajnos csak részben teljesült, mert 1995-ben elhunyt.

Forrás:

Dr. Bratán Mária, Dr. Stelczer Károly, Szabó Mátyás: 50 éves a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság 1953-2003

Szabó Szabolcs, Fejér Vilmos: A megfiatalított Velencei-tó